

Juhlat luonnon helmassa

Opas tapahtumajärjestämiseen
luonnonsuojelualueella

Sisältö

Lähtöpiste	5	Tapahtuman aikana	27
Tapahtuma	6	Saapuminen ja kulunohjaus.....	27
Vastuut.....	6	Jätehuolto.....	28
Ennen tapahtumaa	9	Puuhuolto.....	30
Tapahtumapaikka	9	Yöpyminen	30
Luonnonsuojelualueet	12	Tapahtuman jälkeen	33
Luvat ja ilmoitukset	14	Loppusiivous.....	33
Tapahtumailmoitus		Purku	33
Metsähallitukselle.....	14	Perillä	35
Ilmoitus yleisötilaisuuden		Liitteet	36
järjestämisestä (Poliisille).....	17	Kestävän matkailun periaatteet	37
Turvallisuussuunnitelma ja		Roskattoman retkeilyn periaatteet	38
pelastussuunnitelma	18	Tapahtumajärjestäjän muistilista	41
Vahingonkorvaus.....	21		
Vakuutukset.....	21		
Musiikin käyttö lupa	21		
Muita lupia ja ilmoituksia.....	22		
Ohjelmassa huomioitavaa.....	22		
Yleisömäärä	25		
Viestintä.....	25		

Juhlat luonnon helmassa – opas tapahtumajärjestämiseen luonnonsuojelualueilla perustuu opinnäytetyöhön (Karolina Ajanki, Humak, 2020).

Lähtöpiste

Suunnitteletko tapahtumaa luonnonsuojelualueelle?

Luonnossa ihminen rentoutuu, virkistyy ja jopa tervehtyy, joten miksipä ei. Lailla suojeltu luontokohde on hieno tapahtumapaikka, mutta se tuo joukon erityispiirteitä järjestelyihin. Tämä opas on avuksi tapahtumajärjestäjälle, joka suunnittelee tapahtumaa luonnonsuojelualueelle.

Pääasia järjestämisessä on, että tapahtuma ei vahingoita tai häiritse luontoa eikä vaaranna alueen luontoarvoja. Luonnonsuojelualueella suojellaan luontotyyppejä, lajistoa, kallio- ja maaperää sekä vesiä. Metsähallitus hoitaa ja hallinnoi valtion luonnonsuojelualueita.

Milloin ja millaisia tapahtumia saa järjestää luonnonsuojelualueella? Asiaa tulkitaan tapauskohtaisesti luonnonsuojelulain ja suojelualueen rajoitusten näkökulmasta. Jos tapahtuma ei vaaranna alueen luontoarvoja, se yleensä saa luvan.

On olemassa myös yksityisille maille perustettuja suojelualueita. Niille on omat sääntönsä ja säädöksensä. Tämä opas koskee tapahtumien järjestämistä valtion luonnonsuojelualueilla. Tässä opassa ei käydä läpi kaikkia tapahtumajärjestämiseen liittyviä periaatteita, vaan lähinnä luonnonsuojelualueilla huomioitavia seikkoja.

Tapahtuma

Tapahtuma tuo ihmisiä yhteen tiettyyn paikkaan tiettyinä aikoina. Tapahtumaksi voidaan laskea mikä tahansa tilaisuus yksityisistä pienistä tilaisuuksista suuriin yleisölle avoimiin massatapahtumiin. Tapahtumalla tai tilaisuudella on aina vastuullinen järjestäjä.

Luonnonsuojelualueella tapahtuma voi olla vaikkapa retkeilyaiheinen teemapäivä, vaellusfestivaali, lyhytnäytelmä, polkujuoksukilpailu, puistujuhla ja kaikkea siltä väliltä. Yleisötilaisuuksia ovat esimerkiksi yleisölle avoin huvitilaisuus, messut, kilpailu, näytös ja muu niihin rinnastettava tilaisuus. Luonnonsuojelualue voi toimia tapahtumapaikkana myös yksityisille tapahtumille kuten hääseremonia tai muu erillisen kutsun vaativa tilaisuus.

Jokaisella tapahtumalla on oltava nimetty vastuullinen järjestäjä. Se voi olla yritys, yhdistys tai yksityinen henkilö. Tapahtuma on järjestettävä niin, että siitä ei aiheudu vaaraa osallistujille, henkilöstölle, sivullisille tai omaisuudelle. Luonnonsuojelualueella tapahtuma ei saa vaarantaa

luontoarvoja eikä häiritä tai vahingoittaa luontoa.

Tapahtumien järjestämistä koskevat periaatteet ovat Metsähallituksessa samat valtakunnallisesti, mutta jotkut alueet soveltuvat tapahtuman järjestämiseen toisia paremmin.

Vastuut

Valtion luonnonsuojelualueilla järjestetään tapahtumia kolmella eri sapluunalla:

1. Metsähallituksen tuotanto, Metsähallitus pääjärjestäjänä
2. Yhteistuotannot, joissa Metsähallitus on mukana, mutta ei pääjärjestäjänä
3. Tuotannot, joissa Metsähallituksella on vain rooli maanomistajana ja luvanantajana

Tapahtuman päätoteuttajalla on kokonaisvastuu tapahtumasta. Tapahtuman päätoteuttaja on se taho, joka on allekirjoittanut poliisin lupailmoituksen. Tapahtumalla on aina oltava päätoteuttaja eli vastuullinen järjestäjä, joka vastaa myös tapahtuman turvallisuudesta. Kaikki tapahtumaan

osallistuvat tahot tekevät oman osansa turvallisen tapahtuman eteen.

Tapahtumajärjestäjän velvollisuus on noudattaa luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä, järjestyssääntöä ja maanomistajan lupaehtoja. Ne vaihtelevat suojelukohdittain. Järjestäjä sitoutuu myös noudattamaan kestävän matkailun ja roskattoman retkeilyn periaatteita.

Tapahtumajärjestäjän velvollisuus on noudattaa luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä, järjestyssääntöä ja maanomistajan lupaehtoja. Ne vaihtelevat suojelukohdittain. Järjestäjä sitoutuu myös noudattamaan kestävän matkailun ja roskattoman retkeilyn periaatteita.

Kuva: Elias Lahtinen

Tapahtumapaikan ympäristö:

- Pinnan muodot: esimerkiksi tasainen maapinta lava-alueena ja rinne yleisöalueena
- Kulutuskestävyys
- Tapahtuma-alueen laajuus suhteessa yleisömäärään

Ennen tapahtumaa

Suunnittelu on suurin tapahtumajärjestämisen työvaihe. Tapahtumajärjestäjä pääsee toimistolta myös maastoon tekemään suunnittelutyötä.

Tapahtumapaikka

Mieti, mitä lisäarvoa suojelualue tapahtumapaikkana tuo tapahtuman luonteeseen ja soveltuuko tapahtuma ylipäättään luonnonsuojelualueelle. Tutki ja vertaile tapahtumapaikkoja.

Luonnonsuojelualueella tapahtumapaikka voi olla esimerkiksi kansallispuiston retkeilyreitti, tunturin laki Lapin erämaassa tai muinainen linnanraunio. Paikka voi soveltua tapahtumajärjestämiseen vain ja ainoastaan, jos luonnonarvot ja kulutuskestävyys sallivat.

Tapahtumapaikan valintaa ja aluesuunnittelua voi tehdä seuraavista näkökulmista:

Tarvitaanko tapahtumassa retkeilyrakenteita ja palveluja?

- Tulentekopaikka, laavu tai muu
- Huussi
- Sähkönsaantimahdollisuus
- Käytettävissä olevat julkiset tai yksityiset tilat lähistöllä

Turvallisuus:

- Kaikilla tavoin turvallinen ympäristö, jossa vaarat minimoitu ja riskit ennakoitu
- Mahdollisuus rajata ympäristöä siten, ettei putoamis- tai loukkaantumisvaaraa ole. Esimerkiksi rotkolaakson reuna ei sovellu tapahtumapaikaksi.
- Tapahtumapaikka ja sinne johtava reitti on helppokulkuinen. Tapahtumiin ei valita haastavimpia reittejä ja alueita. Huolto- ja pelastusväylät suunniteltava.

Logistiset seikat:

- Lähistöllä P-alue tai soveltuvia tienvarsia pysäköintiä varten
- Mahdollisuus julkisen liikenteen käyttöön
- Mahdollisuus yleisökuljetusten järjestämiseen

Metsässä lava-alue voi olla esim. taukopaikka, joka maa-alusta on kestävitetty. Toisaalta se voi olla myös vanhan hirsiladon porstua katoksen

alla. Myös laaja ja tasainen maa-alue, jolle voi pystyttää lavan ja yleisö voi istua vilteillä maassa, voi olla hyvä vaihtoehto.

Ohjelma- ja esityspaikat käydään läpi yhdessä Metsähallituksen suojelubiologin kanssa. Tapahtumajärjestäjä voi esittää toiveensa paikasta Metsähallitukselle. Aina ensisijaista toivetta ei voida toteuttaa.

Tapahtumia ei voi järjestää:

- Alueilla, joissa on kulumisherkkää kasvillisuutta ja lajistoa, joka vaatii erityistä luonnonsuojelua.
- Suurten petolintujen pesimäaika- na kevättalvella ja kesällä lintujen pesimäalueilla. Linnustolle suodaan pesimärauha.
- Muitakin syitä voi olla kuin edellä mainitut. Eri luonnonsuojelualueilla voi olla erilaiset kriteerit.

Vinkki!

Luonnonsuojelualueen ulkopuolisia alueita kuten luontokeskuksia voi käyttää tapahtuma-alueina.

Vinkki!

Vanhojen metsien suojelualueet ja suojellut suoalueet voivat olla kiinnostavia tapahtumakohteita, jos palveluvarustus paikoissa on kattava.

Kuva: Hilma Heikkinen

Luonnonsuojelualueet

Metsähallituksen hoidossa on erilaisia luonnonsuojelualueita:

Kansallispuistot ovat suuria ja luonnoltaan monipuolisia alueita. Kansallispuistoissa on palveluvarustusta ja ne soveltuvat sen vuoksi usein tapahtumien järjestämiseen. Suomessa on 40 kansallispuistoa.

Soidensuojelualueilla saa yleensä liikkua jokamiehenoikeuksin. Soidensuojelualueet ovat kiinnostavia tapahtumakohteita, jos ne sijaintinsa ja palveluvarustelun puolesta ovat käyviä. Joillakin alueilla on lintujen pesimärauhan turvaamiseksi rajoitettu liikkumista, marjastusta ja sienestystä sekä metsästystä ja kalastusta. Suomessa on 171 soidensuojelualuetta.

Lehtojensuojelualueilla voi liikkua jokamiehenoikeuksin, mutta leiriytyminen ja tulenteke on rauhoitusmääräyksissä kielletty.

Erämaa-alueet ovat pääosin tietöntä aluetta ja metsät säilytetään luonnontilassa. Erämaa-alueet sopivat hyvin vaativahkoon eräretkeilyyn. Suomessa on 12 erämaa-aluetta.

Vinkki!
Valtion luonnonsuojelualueet löytyvät: luontoon.fi/retkeilykohteet.
Hakukoneen avulla näet esimerkiksi kansallispuistot, joissa on julkinen liikenne.

Historiakohteisiin kuuluvat muun muassa rauniolinnat, linnoitukset ja sotahistorialliset kohteet.

Muita suojelualueita ovat lintuvesien, harjujen, rantojen ja vanhojen metsien suojelualueet. Vanhat, luonnontilaiset metsät ovat harvinaisia sekä kiehtovia paikkoja tapahtumien kannalta. Muistathan tarkistaa palveluvarustuksen ennen tapahtumasuunnittelun aloittamista.

Luonnonpuistot ovat yleisöltä suljettuja. Niissä ei voi järjestää yleisötapahtumia. Luonnonpuistot palvelevat luonnonsuojelua, tutkimusta ja opetusta. Suomessa on 19 luonnonpuistoa.

Luvat ja ilmoitukset

Kun olet löytänyt mieleisesi tapahtumapaikan, selvitä Metsähallitukselta, soveltuuko toivomasi paikka tapahtumajärjestämiseen. Älä aristele tarttua luuriin. Voit ottaa yhteyttä esimerkiksi kohteen asiakaspalvelupisteeseen tai Metsähallituksen Luontopalveluihin. Metsähallituksen luvittajan kanssa pohditaan yhdessä luontoa ja suojeluarvoja kunnioittaen, millainen ja minkä kokoinen tapahtuma on mahdollista järjestää.

Hoida tarvittavat luvat ja ilmoitukset kuntoon vaaditussa aikataulussa.

Tapahtumailmoitus Metsähallitukselle

Tapahtumailmoitus Metsähallitukselle tulee tehdä aina. Tapahtumailmoitus tehdään Metsähallituksen kotisivuilla <https://www.metsa.fi/maat-ja-vedet/luvat/tapahtumien-jarjestaminen/>.

Ilmoitus tulee tehdä vähintään kuukautta ennen tapahtuman suunniteltua ajankohtaa.

Ilmoituksessa kerrotaan perustiedot:

- Tapahtuman vastuullinen järjestäjä ja yhteyshenkilö
- Tapahtuman nimi
- Alue ja kunta, jossa tapahtuma järjestetään
- Tarkempi kuvaus tapahtumasta
- Arvioitu osanottajamäärä
- Tapahtuman alkamis- ja päättymisajankohta
- Lisätiedot: ilmoituksessa pitää kuvata muun muassa mahdolliset tarpeet tilapäisten rakennelmien pystyttämiseen.

Tuo ilmoituksessa esiin myös muut mahdolliset yksityiskohdat ja jo sovitut järjestelyt.

Metsähallitus päättää lupatarpeen tapahtumailmoituksen pohjalta ja kirjoittaa tarvittaessa luvan. Jos ilmoituksen lisäksi tarvitaan kirjallinen lupa, Metsähallituksesta ollaan järjestäjään yhteydessä ja kysytään tarvittavat lisätiedot lupaa varten.

Luvan myöntämisperusteissa on vakiolupaehdot. Ehdossa sovitaan vastuista. Tapahtumajärjestäjä sitoutuu luvan yleisiin ehtoihin. Lisäksi voi olla paikka- tai tapahtumakohtaisia ehtoja.

Huom!

Luonnonsuojelualueen perustamisasetukset löytyvät osoitteessa [finlex.fi](https://www.finlex.fi). Kansallispuistojen järjestyssäännöt löytyvät Metsähallituksen kotisivuilta osoitteesta [julkaisut.metsa.fi](https://www.metsa.fi). Maanomistajan lupaehdot käydään lävitse tapahtumaluvassa.

Vinkki!

Ajoissa tehdyllä tapahtumailmoituksella välttää tapahtumien päällekkäisyydet. Ilmoittaminen hyvin pienestäkin tapahtumasta edesauttaa sujuvaa tiedonkulkua. Luontokeskuksen henkilökunta osaa esimerkiksi opastaa tapahtuman osanottajia tarpeen tullen.

Ilmoitus yleisötilaisuuden järjestämisestä (Poliisille)

Tapahtuman lupailmoitus eli yleisötilaisuusilmoitus tehdään sen kunnan tai kaupungin poliisilaitokselle, missä tapahtuma järjestetään.

Ilmoitus on tehtävä vähintään viisi vuorokautta ennen tapahtumaa. Jos tapahtuma vaatii liikenteenohjaajia tai järjestyksenvalvojia, ilmoitus jätetään vähintään kaksi viikkoa ennen tapahtumaa.

Huom!

Ilmoitukseen tarvittavat ajankohtaiset tiedot ja lisätietoa yleisötilaisuusilmoituksesta löydät osoitteesta www.poliisi.fi/luvat/ilmoitus_yleisotilaisuudesta

Tapahtuman lupailmoitus tehdään aina kun:

- tapahtuma järjestetään pienellä alueella, minne odotetaan yleisöä yli 500 henkeä
- kyseessä on ilmaistilaisuus, jonka yleisömäärää on vaikea ennakoida
- tapahtuma on pienempi kuin 500 hengen tapahtuma, mutta se järjestetään vaativissa luonnonolosuhteissa
- tapahtumassa anniskellaan alkoholia
- kyseessä on suuri tapahtuma (useita satoja osallistujia)
- kyseessä on yleisellä paikalla järjestettävä ulkotapahtuma
- tapahtuma kestää yli kello 22.00
- kyseessä on erityisryhmille suunnattu tilaisuus
- tapahtumassa tarvitaan järjestyksenvalvontaa ja/tai liikenteenohjausta

Turvallisuussuunnitelma ja pelastussuunnitelma

Tapahtuman kokonaisuusturvallisuus on aina tapahtumajärjestäjän vastuulla. Pelastus- ja turvallisuussuunnittelu alkaa vaarojen ja riskien tunnistamisella. Vaaratekijöitä yleisölle luonnonsuojelualueella ovat esimerkiksi poikkeukselliset sääolosuhteet ja vaaralliset paikat maastossa.

Esimerkkejä vaaratekijöistä:

- osanottajan uupuminen
- kaatuminen ja nilkan nyrjähdys
- naarmut raajoissa
- nestehukka
- ampiaisen piston aiheuttamat allergiareaktiot
- viiltohaavat ja palovammat
- ajaminen väsyneenä (pitkistä siirtymistä johtuvat pitkittyneet työvuorot)

Vaaratekijöitä voidaan pienentää tai poistaa:

- riskialueiden poisrajaaminen ja sulkeminen
- aitojen asennus ja järjestyksenvalvonta
- ensiapulaukkuja ripotellaan eri puolille tapahtuma-aluetta
- ensiapuhenkilökuntaa on tiuhaan maastossa
- ensiapupisteet merkitään tapahtumakarttaan
- työ- ja talkoovuorojen kestossa huomioidaan etäisyydet työpisteiden välillä
- maastoensiapukoulutus henkilökunnalle ja talkoolaisille

Riskiarvio on turvallisen tapahtuman perusta. Huolellinen riskien arviointi ja varautuminen on tarpeen laatia asiakirjan muotoon jokaisessa tapahtumassa - myös silloin kuin viranomaisen ei sitä vaadi heille toimitettavaksi.

Turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat laatii tapahtumajärjestäjä. Suunnitelmat voivat olla yksi yhteinen dokumentti. Suunnitelmat toimitetaan Poliisille ja pelastuslaitokselle.

Huom! Muistathan, että suojelualueen säädökset vaikuttavat myös pelastustoimintaan. Mikäli järjestää tapahtumaa kansallispuistossa, evakuointiin voi olla mahdollista käyttää erikseen sopien puiston sisällä olevia huoltoteitä. Tästä mahdollisuudesta sovitaan Metsähallituksen yhteyshenkilön kanssa.

Löydät lisätietoa tapahtumaturvallisuudesta esimerkiksi Helsingin pelastuslaitoksen kotisivuilta: <https://www.hel.fi/pela/fi/onnettomuuksien+ehkaisy/tapahtumat-ja-tilapaismajoitukset/>

Riskiarvio

Vinkki!

Kannattaa kysyä Metsähallitukselta, löytyykö alueelle jo olemassa oleva musiikinkäyttölupa. Mikäli lupa on olemassa, sen käytöstä voidaan neuvotella Metsähallituksen kanssa.

Vahingonkorvaus

Tapahtumanjärjestäjällä on korostunut huolellisuusvelvoite.

Järjestäjän on kirjallisesti osoitettava, että hän on ennakoinut riskit ja poistanut tai pienentänyt niitä kaikin mahdollisin keinoin. Kirjallinen riskiarvio voi vapauttaa tapahtumajärjestäjän vahingonkorvausvastuusta. Vahingonkorvausvastuu syntyy, jos tapahtuma-alueella tapahtuu vahinko, joka olisi enakoimalla ollut poistettavissa.

Ilkivallan tekijällä ja vahingon aiheuttajalla on vastuu aiheuttamastaan vahingosta.

Kun Metsähallitus on vain maanomistajan roolissa, korvausvastuu on tapahtumajärjestäjällä.

Poikkeuksia korvausvelvollisuudesta on. Yhteistuotannossa voidaan sopia, että yhteistyökumppani, esimerkiksi yritys, on tarjoamastaan palvelusta korvausvelvollinen, vaikka tapahtuman päätoteuttaja olisikin Metsähallitus.

Vakuutukset

Selvitä, millaiset vakuutukset tapahtumaa varten tarvitaan. Vakuutusten hankkimisesta vastaa tapahtumajärjestäjä.

Vastuuvakuutus korvaa yleisöä, toimihenkilöitä tai ulkopuolisia kohdanneet henkilö- tai esinevahingot. Se ei korvaa tapahtumajärjestäjälle, henkilökunnalle tai talkooväelle tapahtuneita vahinkoja.

Tapaturmavakuutus kattaa järjestäjälle, henkilöstölle ja talkooväelle tapahtuneet tapaturmat.

Musiikin käyttölupa

Kun musiikkia esitetään julkisesti, tarvitaan musiikin esittämisen lupa. Musiikin käyttölupa tapahtumissa on nimeltään tapahtumalupa. Lupa haetaan Teostosta. Se on maksullinen.

Muita lupia ja ilmoituksia

Muita mahdollisia lupia ja ilmoituksia ovat ainakin:

- Meluilmoitus (Ympäristökeskus)
- Tilapäiset liikennejärjestelyt (kunta tai ELY-keskus)
- Elintarvikkeiden myyntilupa (kaupungin tai kunnan ympäristöpalvelut)
- Anniskelulupa (Aluehallintovirasto Avi)
- Ensiapuvalmius (alueen sairaanhoitopiiri)
- Jätehuoltosuunnitelma (kaupungin tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen)
- Kalastuslupa (Ennakkoon hankkimalla välttää asiakaspalvelupisteen ruuhkautumisen)

Huom!

Tapahtuma voi tarvita muitakin lupia ja ilmoituksia. Tapahtumajärjestäjän on noudatettava yleisötilaisuuksien alueellisia suosituksia ja rajoituksia erityistilanteissa kuten koronavirusepidemian aikana. Sairaanhoitopiireillä voi olla erilaisia ohjeita. Tarkista ohjeet, suositukset ja rajoitukset tapahtumapaikan sairaanhoitopiiriltä.

Vinkki!

Pattereilla toimivat äänentoistolaitteet ovat hyvä äänitekniikan vaihtoehto maastossa.

Ohjelmassa huomioitavaa

Luonnonsuojelualueen määräykset voivat vaikuttaa myös ohjelmasisältöihin.

Lajien elämää ei uhata tai häiritä tapahtumien aikana. Muun muassa tekniikkaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tietyt valot ja äänet saattavat aiheuttaa häiriötä eläimille.

Puut ovat uhanalaisten eliöiden elinympäristöjä. Kuolleiden pysty- ja maapuiden käyttö ei ole sallittua.

Elävän materiaalin ja maapohjan vahingoittaminen on kielletty. Esimerkiksi luonnon materiaaleista ei saa tehdä suuria rakennelmia.

Kiviä ei yleensä saa kerätä.

Vieraan lajiston levittäminen on kielletty.

Väliaikaisten rakennelmien, jotka voidaan nopeasti rakentaa ja purkaa, käyttö voidaan sallia. Väliaikainen rakenne on esimerkiksi kevyt telttarakenne.

Vinkki! Painota muutamia tärkeitä pääasioita kaksi viikkoa ennen tapahtumaa.

Yleisömäärä

Soveltuva yleisömäärä arvioidaan tapahtumakohtaisesti.

Sopiva yleisömäärä luonnonsuojelualueella riippuu alueen luonnonarvoista, kulutuskestävyydestä ja turvallisuuteen liittyvistä seikoista. Lisäksi kansallispuistoissa ja retkeilyalueilla huomioidaan alueella liikkuvat ulkoilijat ja muut sivulliset.

Arvion sopivasta yleisömäärästä tekee Metsähallituksen asiantuntija.

Viestintä

Selkeä, oikea-aikainen ja kohdennettu tapahtumaviestintä on onnistuneen tapahtuman a ja o.

Tiedota saapumisvaihtoehdoista, mahdollisista reiteistä ja niiden vaatavuustasoista, kulkemisesta, aikatauluista ja yöpymisvaihtoehdoista sekä turvallisuusasioista.

Tiedotus painottuu ja lisääntyy noin 2-3 viikkoa ennen tapahtumaa. Asianmukainen maastossa liikkuminen, käytänteet saapumisen osalta, käteisellä varautuminen ja roskattoman retkeilyn periaatteet ovat viestittäviä asioita ennen h-hetkeä.

Esitä yleisölle toive, että joukkoliikennettä, tapahtuman yleisökuljetusta tai yhteiskyytejä suosittaisiin. Alueen niukat parkkipaikat voivat tulla yllätyksenä pitkänmatkalaisille.

Tiedotusvastuu jakautuu järjestäjien kesken. Metsähallitus poimii yhteistyökumppanin viestintäsisällöistä nostoja viestintäkanaviinsa. Kun Metsähallitus on vain maanomistajan roolissa tapahtumajärjestäjä vastaa tapahtumansa viestinnästä. Tosin alueen luontokeskus voi tiedottaa tapahtumasta kanavissaan.

Tapahtuman aikana

Järjestäjän vastuulla on huolehtia, että suojelualueen sääntöjä noudatetaan tapahtuman aikana. Pidä huolta, että yleisö pysyy merkatuilla Metsähallituksen reiteillä ja huomioi tapahtuman ulkopuoliset liikkujat. Sitten retkikeittimet esiin ja menoksi.

Saapuminen ja kulunohjaus

Opasteet, viitat ja aluekartat ovat tärkeitä, jotta kohderyhmä löytää oikean tapahtumapaikan. Väliaikaisia tienvarsiopasteita voi asettaa teiden varsille. Opasteiden asettelussa noudatetaan tilapäisen tienvarsi-ilmoittelun määräyksiä. Värikoodatut nauhat ja kepit ovat oivia opasteita maastossa.

Luonnonsuojelualueella pysäköintitilaa on yleensä rajoitetusti. Yleisökuljetuk-

set ja julkiset kulkuneuvot ovat käytettyjä tapoja liikuttaa yleisöä ja osanottajia.

Väliaikaisia pysäköintialueita voivat olla tien reunustat (huomioi luvat) ja sovitusti yksityisten maanomistajien maat kuten pellot. Luontokeskuksen asiakaspalvelusta kannattaa kysyä väliaikaisista parkkipaikoista. Lähistöltä voi löytyä hätävaraa.

Liikenteenohjaus sujuvoittaa liikennettä. Jos tapahtuma aiheuttaa poikkeavia liikennejärjestelyjä, tapahtumalle on tehtävä liikenteenohjaussuunnitelma. Suunnitelma liitetään poliisin yleisötilaisuusilmoitukseen.

Väliliikenne voi olla hyvä vaihtoehto isoissa tapahtumissa. Se on yleisön kuljetuspalvelu tapahtuman aloituspisteen ja kauimmaisen pysäköintipaikan välillä.

Huom!

Seuraa sääolosuhteita ennen tapahtumaa ja tapahtuman aikana. Erilaiset säätilat voivat muovata maata. Esimerkiksi sateella nurmikko voi pilaantua tallaantuessaan. Yleisö on syytä ohjata silloin muualle.

Jätehuolto

Riittävätkö olemassa olevat huussit vai tarvitaanko lisäkapasiteettia? Suhteuta wc-tilojen määrä yleisömäärään.

Arvioi, minkä verran huussien ja muiden saniteettitilojen huoltokierroksia tarvitaan tapahtuman aikana. Suhteuta huoltokierrosten määrä tapahtuman kokoon. Organisoï, kuka pitää huolta huussien hygieniavarustuksesta. Lain mukaan isoissa tapahtumissa on oltava käsienpesumahdollisuus tai muu riittävän hyvä käsihygienian ylläpidon mahdollisuus. Käsidesi on toimiva vaihtoehto.

Valviran ohjeellinen wc-määrä ulkotapahtumiin:

Huom!

Pysäköintiohjauksen avulla parkkialue käytetään optimaalisesti. Voit palkata kokeneen paikallisjärjestön kuten urheiluseuran pysäköinnin ohjaukseen.

Alle 50 hengen tapahtumissa voi käyttää läheisen julkisen rakennuksen, kuten luontokeskuksen wc-tiloja.

1. käymälä naisille ja miehille 50 osallistujaa kohden
2. käymälää naisille ja miehille 51-250 osallistujaa kohden
3. käymälä naisille ja miehille 251-500 osallistujaa kohden

Esteettömissä tapahtumissa näistä wc:stä tulee yhden olla liikuntaesteisille

Yli viidensadan osallistujan tapahtumiin on ehdottomat vähimmäismäärät. Kurkkaa ne Valviran sivuilta.

Tapahtumien jätehuolto arvioidaan tapauskohtaisesti Metsähallituksen kanssa. Toisinaan tapahtumissa riittää se, että noudatetaan roskattoman retkeilyn periaatetta. Se tarkoittaa sitä, että luonnossa liikkuja vie mennessään ne roskat, mitä toi tullessaan.

Joskus tarvitaan ylimääräisiä roskiksia ja isompia jäteastioita. Isompien jäteastioiden määrät ja tyhjennysväli kannattaa suunnitella jätehuoltoyhtiön kanssa.

Jäteastiat kannattaa sijoitella keskeisille kulkureiteille ja näkyville paikoille. Jos voit ennakoida, että roskaa syntyy paljon, paikalle on syytä tuoda jäteastiat ja ohjeistaa ihmiset niiden käyttöön, roskattoman retkeilyn periaatteista poiketen. Roskiksia voi joutua tyhjentämään useita kertoja päivässä.

Tupakantumpit ovat viheliäisiä eivätkä kuulu luontoon. Siitä voi antaa kevyttä ohjeistusta yleisölle. Voit myös ohjeistaa yleisöä tupakoimaan vain yhdessä paikassa.

Puuhuolto

Sovi, kuka ottaa vastuun puuhuollosta tapahtuman aikana.

Metsähallituksen ulkopuoliset tapahtumajärjestäjät voivat tuoda tapahtumaa varten omat polttopuut. Yleisin tapa on käyttää Metsähallituksen taukopaikoilla olevaa polttopuuta korvausta vastaan.

Yhteistuotannossa yleensä puuhuolto tapahtuu Metsähallituksen kautta. Puuhuollosta voidaan kuitenkin sopia muitakin.

Yöpyminen

Monissa Metsähallituksen ylläpitämissä retkeilykohteissa leiriytymistä on rajoitettu. Luonnonsuojelualueilla, kuten kansallispuistoissa, telttailu tai muu yöpyminen on yleensä sallittu vain erikseen merkityillä ja huolletuilla telttapaikoilla.

Metsähallitus voi määrittää rajoituksia tai ehtoja leiriytymiselle tapahtuman ajaksi, jos suojelutavoitteet niin vaativat.

Tapahtumajärjestäjän voi etsiä majoitusvaihtoehtoja suojelualan liepeiltä tai ulkopuolelta ja hyödyntää esimerkiksi Metsähallituksen yhteistyökumppaneina toimivien paikallisten yritysten majoituspalveluja.

Kuva: Janita Juvakka

Loppusiivous

Organisoi, kuka tai ketkä tekevät loppusiivouksen. Loppusiivous voidaan tehdä esimerkiksi partiona, joka haravoi tarvittavan alueen. Loppusiivous tehdään tapahtumapaikassa ja sen välittömässä läheisyydessä olevalle alueelle. Loppusiivous on oltava niin kattava, että alueelle ei jää mitään jälkiä tai roskia.

Järjestäjän vastuulla on jätteiden toimittaminen asianmukaiseen loppukäsittelyyn.

Jäteastiat kerätään pois.

Huom!

Myös jätelaki (646/2011) velvoittaa tapahtumajärjestäjää siivoamaan roskaantuneen tapahtuma-alueen ja sen välittömässä läheisyydessä olevan alueen.

Tapahtuman jälkeen

Tapahtumajärjestäjän vastuulla on hoitaa tapahtuman jälkityöt. Käytännöt sovitaan Metsähallituksen yhteyshenkilön kanssa.

Purku

Metsähallituksen huussit ovat kiinteitä. Järjestäjä tarkistaa, että huussit ovat hyvässä kunnossa tapahtuman jälkeen. Mikäli huussit ovat täyttyneet, tulee järjestäjän informoida tästä Metsähallitusta.

Jos tapahtumassa on ollut lisävessoja, on huolehdittava, että toimitsija noutaa ne pois sovitun aikataulun mukaisesti.

Väliaikaiset rakenteet, kuten kevyt tekniikka ja teltat puretaan ja viedään pois tapahtuma-alueelta mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen.

Kyltit ja muut opasteet tapahtuma-alueelta kerätään pois.

Tilapäiset opasteet kerätään teiden varsilta mahdollisimman pian tapahtuman jälkeen ja viimeistään viikon kuluttua tapahtumasta.

Huom! Monesti voidaan sopia toissijainen nouto-aika, mikäli tavaran poisvienti ei onnistu välittömästi tapahtuman jälkeen. Asiasta on sovittava erikseen Metsähallituksen kanssa. Luontoon ei jätetä lojumaan mitään vaan tavara viedään väliaikaiseen säilytykseen.

Myös kehitysideat ja onnistumiset on syytä jakaa. Niin tehdään onnistuneita tapahtumia tulevaisuudessakin.

Perillä

Kannattaa vielä olla yhteydessä Metsähallitukseen ja varmistaa, tuliko jälkityöt hoidettua asianmukaisesti. Näin on kiva palata yhteistyöhön jatkossa.

Liitteet

Kestävän matkailun periaatteet

1. Tuemme kohteiden arvojen säilymistä ja edistämme niiden suojelua

Kerromme kohteen arvoista, suojelusta ja kannustamme kävijöitä toimimaan vastuullisesti. Käytämme valmiita kulkureittejä ja olemassa olevaa palveluvarustusta. Haittavaikutukset ehkäisemme ennakoivasti.

2. Minimoimme ympäristön kuormitusta

Suosittellemme matkustamaan julkisilla kulkuvälineillä ja vähäpäästöisesti.

3. Vahvistamme paikallisuutta

Kaikki opastus on laadukasta. Toimijat tuntevat hyvin alueen sekä paikalliset olot. Ohjelmatarjonnassa ja palveluissa huomioidaan paikallisuus.

4. Edistämme kohteiden tuottamaa hyvinvointia ja terveyttä

Kannustamme kävijöitä luontoon. Varmistamme kohteiden ja palveluiden kävijäturvallisuuden.

5. Edistämme paikallistaloudellista kasvua ja työpaikkojen luomista

Tarjoamme tietoa kohteista ja palveluista ennakkoon ja kiinnostavassa muodossa eri viestintäkanavissa. Panostamme laatuun.

6. Viestimme yhdessä kohteen arvoista ja palveluista

Sitoudumme kohteen arvoihin ja perusviesteihin. Viestimme yhdenmukaisesti ja vastuullisesti

Roskattoman retkeilyn periaatteet

1. Retkeilijästä ei jää jälkeäkään luontoon.

2. Pakkaa eväät kestäviin ja uudelleen käytettäviin rasioihin ja pusseihin. Näin mukanasi kulkee tulevaa pakkausjätettä mahdollisimman vähän.

3. Ruoantähteet ja muut biojätteet voit jättää taukopaikan kuivakäymälään tai kompostoriin. Älä kuitenkaan heitä biojätteitä muunlaisiin käymälöihin, kuten imukäymälöihin.

4. Pieniä määriä puhdasta paperia ja pahvia voi käyttää sytykkeenä tulentekopaikalla tai autiotuvan tulisijassa. Muita jätteitä kuten alumiinifoliota sisältäviä pakkauksia tai muovia ei saa polttaa nuotiossa. Muiden jätteiden poltosta voi muodostua hajoamatonta jätettä ja myrkyllisiä kaasuja.

5. Älä jätä poltettavaa jätettä muiden huoleksi esimerkiksi polttopuuvajoihin.

6. Tuo vaarallinen jäte ja sekajätteet pois maastosta.

8. Vaarallinen jäte, kuten akut tai paristot, kuuluu vaarallisen jätteen keräykseen, ei sekajäteastiaan.

9. Siivoa aina omat ja tarvittaessa muiden jätteet. Pidä mukanaasi pientä muovipussia maastossa löytyviä roskia varten.

10. Kohtelias tupakoitsija kerää tumpit omaan rasiaansa ja tyhjentää rasian myöhemmin jäteastiaan. (Esimerkiksi tyhjään pilttipurkkiin).

7. Biojätteet eivät kuulu sekajäteastiaan. Ne alkavat helposti haista ja eläimet saattavat levitellä muutkin roskat ympäriinsä.

Tapatumajärjestäjän muistilista

Hoida tarvittavat luvat ja ilmoitukset aikataulussa

Ihan ensin ota yhteyttä Metsähallitukseen. Hoida muut tarvittavat ilmoitukset ja luvat ajoissa. Yleisimmät ovat ilmoitus yleisötilaisuudesta (Poliisille) ja tapahtuman pelastus- ja turvallisuussuunnitelma (Pelastuslaitokselle).

Hoida tarvittavat vakuutukset tapahtumallesi

Vastuuvakuutus ja tapaturmavakuutukset ovat yleisimmät.

Tee aina riskiarviointi

Riskiarviointi on turvallisen tapahtuma perusta. Arvioi vaarat ja toimenpiteet, joilla vaaroja voidaan välttää ja minimoida. Kirjallinen riskiarviointi kannattaa tehdä aina. Sitä tarvitaan myös turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaan sekä vahinkokorvaustapauksissa.

Kierrä tapahtumasi ohjelmapisteet Metsähallituksen asiantuntijan kanssa paikan päällä

Metsähallituksen luonnonsuojelubiologi ja muut asiantuntijat neuvovat millainen tapahtuma sopii alueelle ja mitkä paikat voivat olla tapahtumasi ohjelmapaikkoja.

Ota vastuuta luonnonsuojelusta tapahtumassasi

On järjestäjän vastuulla huolehtia, että tapahtumassa luontoarvojen kunnioitetaan ja suojelualueen sääntöjä noudatetaan ja että tapahtuman ulkopuoliset liikkujat huomioidaan.

Hoida jälkityöt asiaan kuuluvalla tavalla

Huolellinen loppusiivous tehdään tapahtuma-alueelle ja sen välittömässä läheisyydessä olevalle alueelle. Vie roskat pois. Jätä alue sille mallille kuin se oli ennen tapahtumaa.

